

HALKA AÇILMA, KURUMSAL YÖNETİM VE İÇ DENETİM

1

SELMA URAS ODABAŞI
İMKB
TEFTİŞ VE GÖZETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI

27 Mayıs 2010, İstanbul

Halka Arz

Halka arz, bir anonim ortaklığın kaynak ihtiyacını karşılamada başvurduğu bir "doğrudan finansman" yöntemidir.

Sermaye piyasası araçlarının satın alınması için her türlü yoldan halka çağrıda bulunulması, halkın bir anonim ortaklığa katılmaya veya kurucu olmaya davet edilmesi, hisse senetlerinin borsalar veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda devamlı işlem görmesi, halka açık anonim ortaklıkların sermaye artırımları dolayısıyla paylarının veya hisse senetlerinin satışı halka arz tanımına girmektedir.

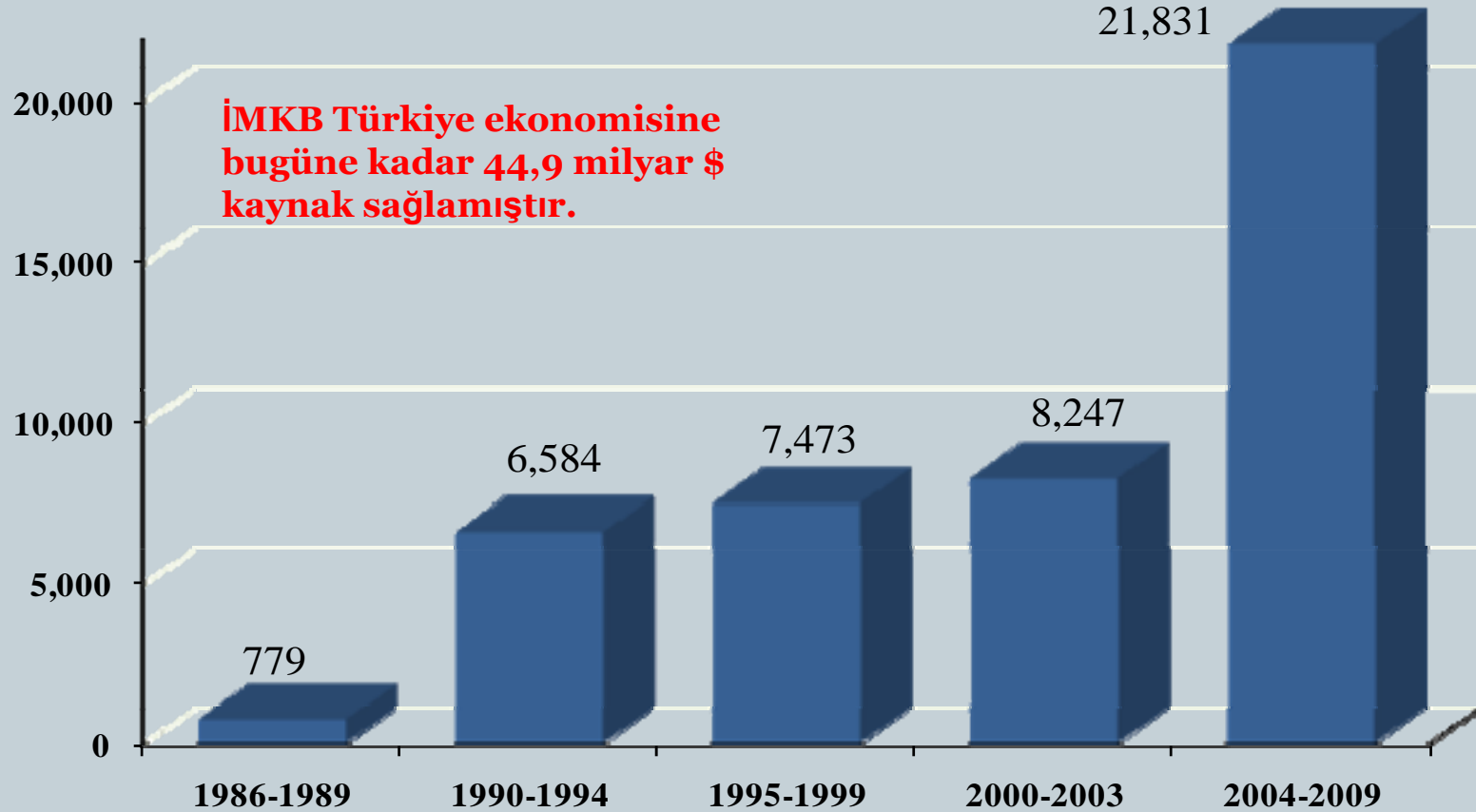
Halka Arzın Şirketlere Sağladığı Avantajlar

- Ucuz finansman -sermaye maliyetinin düşürülmesi
- Emisyon primi
- Faaliyetlerde etkinliğin artması/kapasite artışı
- Piyasa fiyatı ile firma değerinin belirlenmesi
- Belirli bir vadede faiz ve anapara ödememe esnekliği
- Riskin dağıtılması
- Şeffaflık, kamuyu doğru ve zamanında bilgilendirme, bağımsız dış denetim yaptırma, uluslararası muhasebe standartlarını uygulama sonucu tüketiciler, yatırımcılar, kreditorler nezdinde prestij ve güven kazanma
- Kayıtlı sermaye veya raf kayıt sisteminden yararlanılarak daha kolay ve az maliyetli sermaye artırımına olanağı
- Borçlanma senetleri ihraçlarında daha yüksek özkaynak
- Kurumsal yönetimin imkanlarından faydalanma
- Tanınırlık

Ekonomiye Kazandırılan Fonlar (Milyon \$)

4

2007, 2008 ve 2009 yıllarında ekonomiye kazandırılan kaynak miktarı sırasıyla 6.4, 6.8 ve 1.2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ortaklar Yatırım Yapacakları Şirketlerden Ne Beklerler?

Halka arz özünde şirkete ortak almaktır. Yatırımcıların bu ortaklıktan 2 temel beklentisi vardır.

- Sermaye kazancı
- Temettü

Bu getirileri tahmin edebilmek için yatırımcılar mali tabloları ve şirketin kamuya yaptığı açıklamaları temel referanslar olarak alırlar. Bu verilerin gerçeği yansıtması kritik önem taşır.

Peki bu veriler gerçeği yansıtmazsa ne olur?

Şirket İflasları ve Muhasebe Skandalları

- Asya krizinin ardından, 2000' li yıllardan itibaren dünyada meydana gelen şirket skandalları
- ABD'de başlayan finans krizi, küresel ekonomik kriz
 - Finans kurumlarının yöneticilerinin ve yönetim kurullarının düşük olasılıklı, ancak büyük etki yaratabilecek sistemik riskleri yeterince sorgulamamış olmaları.
 - Yetersiz, etkin olmayan gözetim-denetim.

Kurumsal Yönetim Anlayışının Gelişmesi

Görüldüğü gibi, şirketlerin gerçek durumlarının gizlenmesi özelde yatırımcıları, genelde ise kamuyu büyük zararlara uğratmıştır. Hissedarlar artık kısa vadede aşırı kar elde etmeye yönelik aç gözlü bir yönetim anlayışını değil, kendileri açısından çok daha faydalı kurumsal yönetim anlayışını talep etmeye başlamışlardır.

Yatırımcıların Yatırım Kararlarını Alırken Dikkat Ettikleri Hususlar

- **Kurumsal yönetim anlayışı**
- **Şeffaflık, hesap verebilirlik**
- Düzgün işleyen bir **iç denetim sisteminin** varlığı
- Etkin bir **risk yönetim** sisteminin varlığı
- Şirket hakkında **güvenilir ve yeterli bilgi** edinebilme
- Şirket **varlıklarının korunması**
- **Karşılaştırılabilir ve gerçeği yansıtan** mali tablolar
- Operasyonel etkinlik ve verimlilik arayışı
- Azınlık hakları
- Karar alma süreçlerine etkin katılım
- Kanunlara ve düzenlemelere uygunluk

Kurumsal Yönetim Anlayışının Gelişmesi

Tüm bu gelişmeler sonrasında, yatırım kararları alınırken getiri faktörü ile birlikte şirketin kurumsal yönetim anlayışını ne kadar içselleştirdiği ölçütü dikkate alınmaya başlamıştır.

Dünyada OECD ve Dünya Bankası gibi uluslararası nitelikteki kurumlar, kurumsal yatırımcılar, borsalar, ulusal ve uluslararası düzenleyici kuruluşların yönlendirmesiyle kurumsal yönetim artık uluslararası sermaye hareketlerinin yönünün tayin edilmesinde temel esaslardan biri haline gelmiştir.

Kurumsal Yönetim

Kurumsal yönetim(KY) şirketin hissedarları, yönetim kurulu üyeleri, yöneticileri ile çalışanları ve iş ilişkisinde bulunduğu diğer kurum ve kişilerle arasındaki ilişkilerin belirli ilke ve standartlara bağlanmasını ifade eder.

İyi Kurumsal Yönetimin Unsurları

- > Disiplin,
- > Şeffaflık,
- > Bağımsızlık,
- > Hesap Verebilirlik,
- > Sorumluluk,
- > Eşitlik,
- > Sosyal Sorumluluk'tur.

Kurumsal Yönetimin Avantajları

- Finansman kolaylığı ve düşük maliyetle fon sağlama
- Mali performansta artış
- Kaynakların verimli ve etkin kullanımı
- Azınlık haklarının korunması, şeffaflık
- Yetki ve sorumluluk paylaşımı, etkin karar alma mekanizması
- Sosyal sorumluluk imajı
- Şeffaflık ve hesap verme sorumluluğu sonucunda yolsuzlukların azalması
- Şirketlerin daha uzun ömürlü olması

Kurumsal Yönetimin Gelişimi

- OECD, KY ilkeleri rehberini 1999 yılında yayınlanmış ve 2004 yılında da revize etmiştir.
- SPK KY ilkeleri rehberini ilk kez Temmuz 2003'de yayımlamış, Şubat 2005'de OECD ilkelerindeki değişikliklere uyum için bu rehberde revizyon gerçekleştirmiştir.

Kurumsal Yönetim İlkeleri Rehberi

- KY ilkelerine uyum şirketler açısından ihtiyaridir. Ancak şirketin KY ilkelerine uyup uymadığını, uymuyorsa nedenini ve olası çıkar çatışmalarına ilişkin bir açıklama yapması gerekmektedir.
- Diğer taraftan SPK bu ilkeleri tedrici bir şekilde tebliğler ve ilke kararları ile zorunlu hale getirmektedir.
- SPK, şirketlerin yıllık faaliyet raporlarında ve internet sitelerinde KY İlkeleri'ne uyum beyanlarına ve KY Uyum Raporu'na yer vermelerini zorunlu hale getirmiştir.

Kurumsal Yönetim Alanında Yapılanlar

- Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına Uyum
- Bağımsız Denetim ve Danışmanlık Faaliyetlerinin Ayrılması
- Bağımsız Denetim Firması Rotasyonu
- Denetimden Sorumlu Komite Oluşturulması
- Halka Arzlarda Kamuyu Aydınlatma
- Özel Durumların Kamuya Açıklanması
- Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) sistemi
- Birikimli Oy Sistemi
- Kurumsal Yönetim Uyum Raporu Açıklama Zorunluluğu

Kurumsal Yönetim Alanında Yapılanlar

- Şirketlere internet sitelerinde yatırımcılara yönelik bilgileri açıklama
- İMKB'de Kurumsal Yönetim Endeksi oluşturulması
- İlişkili kuruluşlarla yapılan işlemler için değerlendirme yaptırma ve kamuyu aydınlatma yükümlülükleri getirilmesi
- Pay sahipleri ile ilişkiler biriminin oluşturulması
- Ortaklıkların sermaye piyasası mevzuatına uyum kapasitesinin güçlendirilmesi amacıyla lisans sahibi personel istihdam edilmesi

Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Derecelendirmesi

KY İlkelerine uyum notu, SPK tarafından belirlenmiş derecelendirme kuruluşları listesinde bulunan derecelendirme kuruluşlarınca, şirketin tüm KY ilkelerine bir bütün olarak uyumuna ilişkin yapılan değerlendirme sonucunda verilmektedir.

İMKB Kurumsal Yönetim Endeksi

İMKB bünyesinde İMKB Kurumsal Yönetim Endeksi adıyla ayrı bir endeks oluşturulmuştur.

Bu Endeksin amacı, hisse senetleri İMKB pazarlarında (Gözaltı Pazarı hariç) işlem gören ve kurumsal yönetim ilkelerine uyum notu 10 üzerinden en az 6 olan şirketlerin fiyat ve getiri performansının ölçülmesidir.

İMKB'de Kurumsal Yönetim Endeksi'nin hesaplanmasına, 31.08.2007 tarihinde başlanmış olup hali hazırda bu Endeks kapsamında 25 şirket bulunmaktadır.

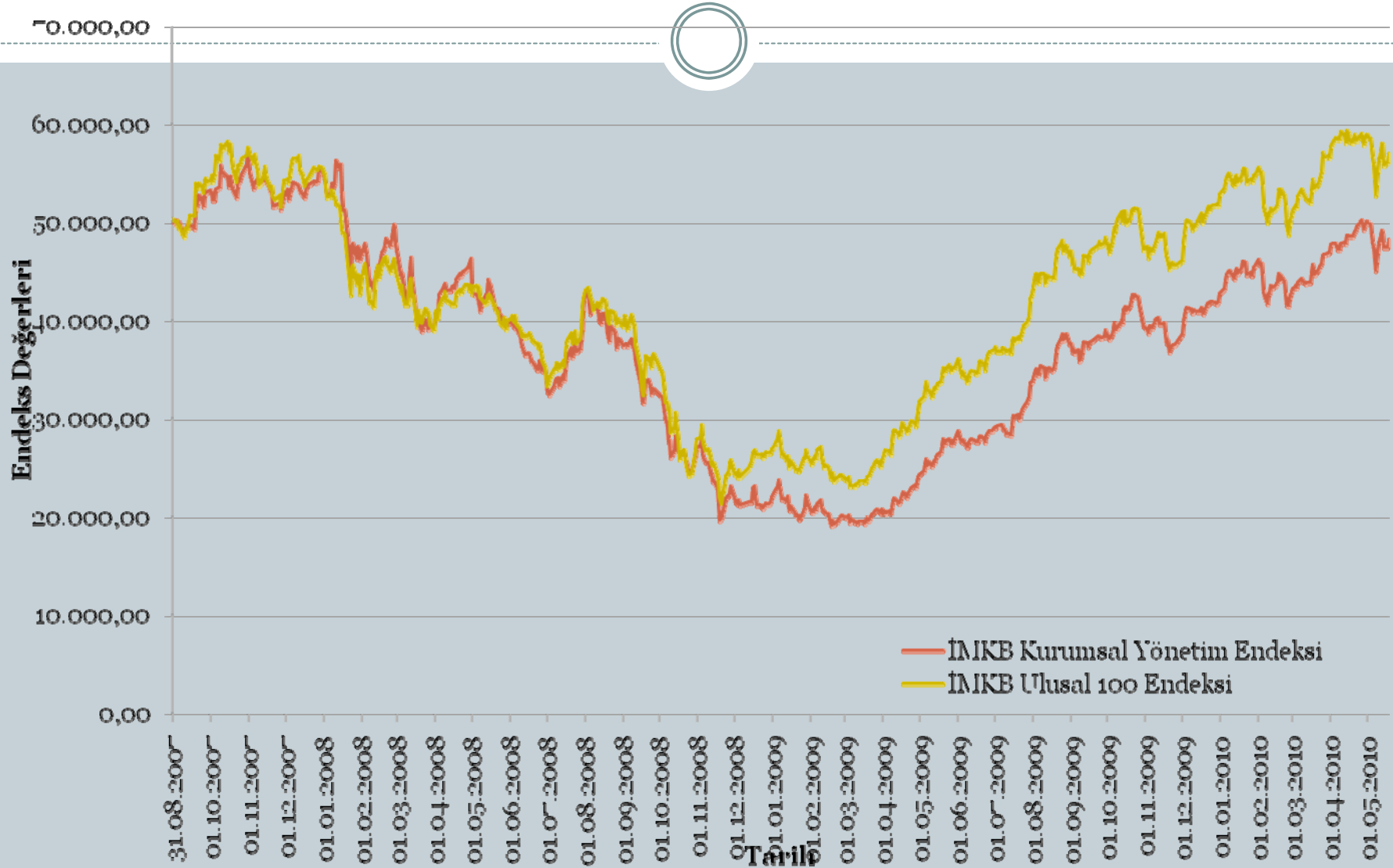
Teşvik

İMKB, KY ilkelerinin uygulanmasını teşvik için, İMKB Kurumsal Yönetim Endeksi kapsamındaki şirketlere kotta/kayıtta kalma ücretini Kurumsal Yönetim Endeksi'ne girdikleri tarihten itibaren;

- ilk 2 yıl %50,
 - sonraki iki yıl %25 ve
 - izleyen yıllarda %10
- indirimli uygulamaktadır.

İMKB Ulusal 100 Endeksi Ve İMKB Kurumsal Yönetim Endeksi Grafiği

Halka Arz, Kurumsal Yönetim, İç denetim

Halka arz için gerekli talebin oluşturabilmesinde şirketlerin kurumsal yönetim ilkelerine uygun bir şekilde yapılandırılması ve kurumsal yönetim uygulamalarının kalitesinin güvencesi olan iç denetimin sisteminin oluşturulması önemli hale gelmiştir.

İç denetim

İç denetim, bir kurumun faaliyetlerini geliştirmek ve onlara değer katmak amacını güden bağımsız ve objektif bir güvence ve danışmanlık faaliyetidir.

İç denetim, kurumun risk yönetimi, kontrol ve yönetim süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek amacına yönelik sistemli ve disiplinli bir yaklaşım getirerek kurumun amaçlarına ulaşmasına yardımcı olur.

İç denetimin Sağlayacağı Faydalar

Şirketin

- İş akış süreçlerini iyileştirmesine
- Performans ve verimliliğini artırmasına
- Hata, hile ve suiistimallerden kaynaklanan kayıplarının önlemesine
- Hedeflerine yönelik iç ve dış risklerin etkin bir şekilde yönetilmesine katkıda bulunur.

İç Denetim

İç denetim,

- genel hedef ve amaçlara ulaşma konusunda,
- kurumsal yönetim anlayışının şirkette yerleşmesi hususunda üst yönetim ve yönetim kurulu için değerli bir kaynaktır.

İç Denetim

Küresel anlamda finansal piyasaların yeniden yapılandırılmasında, iç denetim çok daha geniş yetki, imkan ve daha fazla örgütsel bağımsızlık ile donatılarak, kurumsal yönetimin güvencesi olarak hizmet vermeye devam edecek ve güçlendirilmiş rol ve sorumlulukları ile yeni kanuni düzenlemelerde de yer bulacaktır.

Halka Arz ve Kurumsal Yönetim

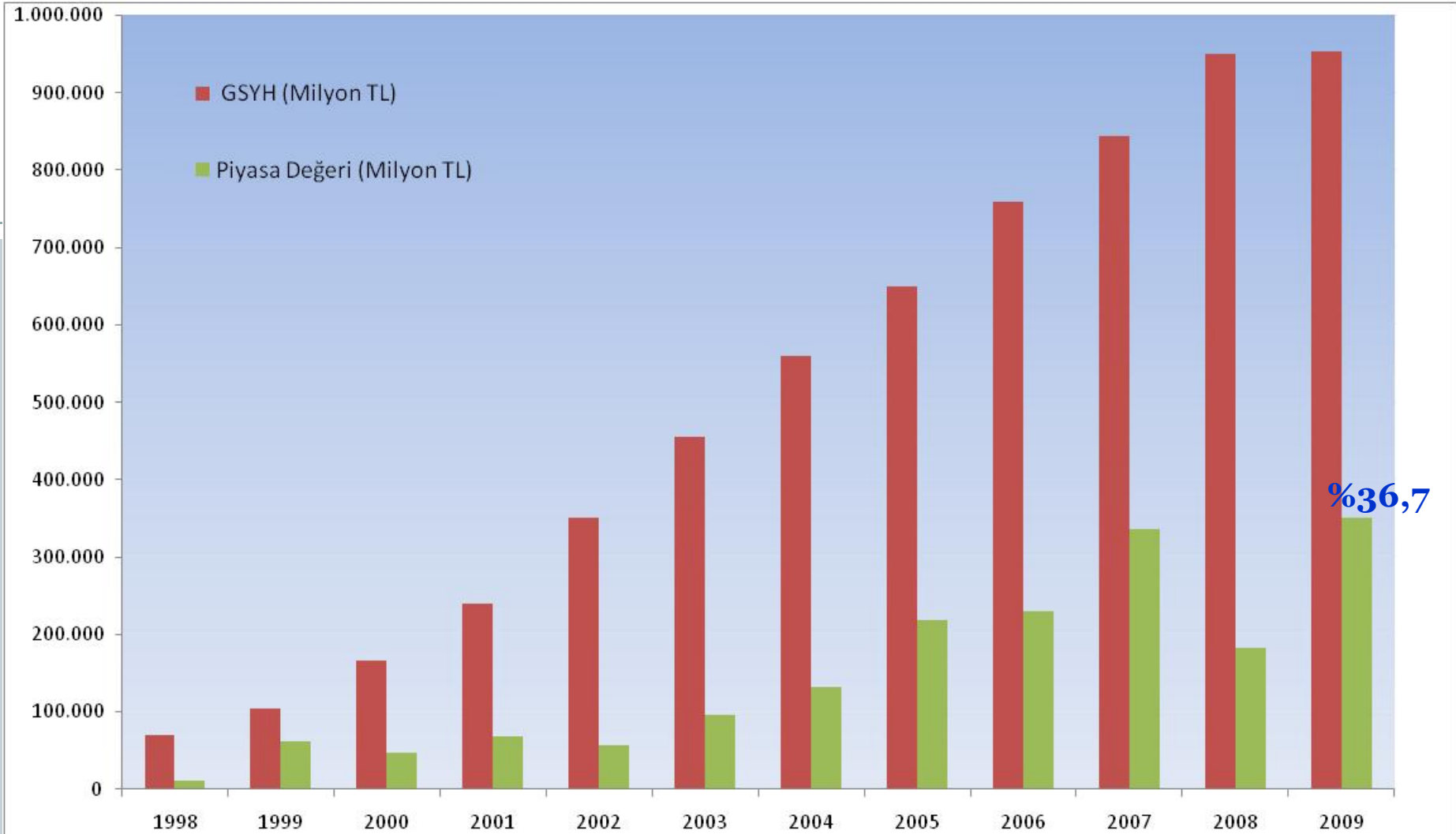

Halka arz ve kurumsal yönetim birbirini destekleyen süreçlerdir.

- Kurumsal yönetim anlayışının yerleşmesi şirketlerin halka arzında talebin yüksek olmasını sağlar
- Halka arz, şirketlerde kurumsal yönetim anlayışının yerleşmesini sağlar

Bu bağlamda Türkiye’de şirketlerin halka arzının artırılması kurumsal yönetim anlayışının ülkemizde yaygınlaşmasına olumlu katkısı olacaktır.

GSYH ile İMKB Piyasa Değeri Karşılaştırması

Halka Arz Açısından

- SPK ve İMKB şirketlerin hisselerini halka arz etmelerini teşvik etmek için halka arz sürecini sadeleştirmiştir.
- İMKB’de KOBİ’lerin sermaye piyasalarından kaynak sağlamalarına yönelik olarak Gelişen İşletmeler Piyasası kurulmuştur.
- İMKB öncülüğünde TOBB, SPK, TSPAKB ile birlikte “Halka Arz Seferberliği” çalışmaları kapsamında sektör temsilcileri ile halka arz potansiyeli şirketlerinin katıldığı zirve 6-7 Mayıs 2010 tarihlerinde İstanbul’da düzenlenmiştir.
- İMKB’nin bu konudaki çalışmaları artarak devam edecektir.

Kurumsal Yönetim Açısından

- Ülkemizde Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanunu tasarılarının yasalaşması, kurumsal yönetime ilişkin düzenlemelerin iyileştirilmesi, diğer sermaye piyasaları konusunda uzmanlaşmış mahkemelerin oluşturulması ve/veya bu konularda mahkemelerin kapasitesinin güçlendirilmesi
- Kurumsal yönetim ilkelerinden payları borsada işlem gören şirketler için kullanılabilecek olanların belirlenerek kotasyon koşulu ya da pazara giriş koşulu olarak olarak getirilmesi

SUN TZU

“Düşmanı ve kendinizi iyi biliyorsanız, yüzlerce savaşa bile gerseniz sonuçtan emin olabilirsiniz. Kendinizi bilip, düşmanı bilmiyorsanız, kazanacağınız her zafere karşın yenilgiyle de tanışabilirsiniz. Ne kendinizi ne de düşmanı bilmiyorsanız, sizin için gireceğiniz her savaşta yenilgi kaçınılmazdır.”

SORULARINIZ ?...

TEŞEKKÜRLER...

selma.odabasi@imkb.gov.tr